

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของคุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา) ปัจจัยเสี่ยง (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) และปัจจัยป้องกัน (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) ของวัยรุ่นที่อยู่ในอกระบบการศึกษาในชุมชนอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามและสมมติฐานการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายตามลำดับดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ปัจจัยเสี่ยง 3) ปัจจัยป้องกัน 4) พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และ 6) ผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นวัยรุ่นอายุ 13 – 19 ปี มีอายุเฉลี่ย 16.85 ปี (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.59) เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่าๆกัน (ร้อยละ 50) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 56.30) อาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 58.10) รายได้น้อยกว่า 4,000 บาท (ร้อยละ 80.00) มีเพื่อนสนิท 4 คน ขึ้นไป (ร้อยละ 52.50) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 54.10) และส่วนใหญ่บิดาและมารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 76.00 และ 81.90 ตามลำดับ) (ตามตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 160)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ		อาชีพ	
ชาย	80 (50.00)	ค้าขาย	6 (3.80)
หญิง	80 (50.00)	เกษตรกร	5 (3.10)
อายุ (ปี)		รับจ้าง	93 (58.10)
อายุระหว่าง	13 – 19 ปี	ว่างงาน	56 (35.00)
ค่าเฉลี่ย	16.85		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.59		
ระดับการศึกษา		รายได้/เดือน	
ประถมศึกษาตอนต้น	32 (20.00)	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท	49 (30.60)
ประถมศึกษาตอนปลาย	35 (21.90)	2,001 - 4,000 บาท	79 (49.40)
มัธยมศึกษาตอนต้น	90 (56.30)	4,001 - 6,000 บาท	24 (15.00)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3 (1.90)	มากกว่า 6,000 บาท	8 (5.00)
เพื่อนใกล้ชิดหรือสนิท			
ไม่มีเลย	10 (6.30)		
1 คน	13 (8.10)		
2 คน	28 (17.50)		
3 คน	25 (15.60)		
4 คน ขึ้นไป	84 (52.50)		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 160)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)
ระดับการศึกษาบิดา		ระดับการศึกษามารดา	
ไม่ได้เรียนหนังสือ	20 (13.20)	ไม่ได้เรียนหนังสือ	16 (10.70)
ประถมศึกษา	124 (76.00)	ประถมศึกษา	133 (81.90)
มัธยมศึกษาตอนต้น	10 (6.70)	มัธยมศึกษาตอนต้น	7 (4.70)
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช	4 (2.70)	มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช	3 (2.00)
อนุปริญญา / ปวส	1 (.70)	ปริญญาตรี	1 (.70)
ปริญญาตรี	1 (.70)		
สถานภาพสมรสบิดามารดา			
อยู่ด้วยกัน	90 (54.10)		
หย่า	13 (9.60)		
แยกกันอยู่	40 (25.50)		
หม้าย	17 (10.80)		

ปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษา ปัจจัยเสี่ยงรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
 ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 33 ถึง 132 กลุ่มตัวอย่าง
 มีคะแนนปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคลอยู่ระหว่าง 33 ถึง 95 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ก่อนไปทางต่ำ
 (ค่าเฉลี่ย = 56.63, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.31)

ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 19 ถึง 76 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัวอยู่ระหว่าง 19 ถึง 65 โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 43.48, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.05)

ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 12 ถึง 48 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 39 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 22.63, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.66)

ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชน : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 12 ถึง 48 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชนระหว่าง 14 ถึง 39 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 28.05, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.9)

โดยสรุป คะแนนเฉลี่ยปัจจัยเสี่ยงเสี่ยงด้านบุคคล และด้านเพื่อนอยู่ในระดับต่ำ ส่วนคะแนนเฉลี่ยปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว และด้านชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล และด้านเพื่อนต่ำ ส่วนปัจจัยเสี่ยงด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยป้องกันของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาปัจจัยป้องกันรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 10 ถึง 40 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยป้องกันด้านบุคคลอยู่ระหว่าง 16 ถึง 36 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 28.12, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.26)

ปัจจัยป้องกันด้านครอบครัว : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 11 ถึง 44 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยป้องกันด้านครอบครัวอยู่ระหว่าง 11 ถึง 44 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 27.46, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.86)

ปัจจัยป้องกันด้านเพื่อน : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 3 ถึง 12 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยป้องกันด้านเพื่อนอยู่ระหว่าง 3 ถึง 12 โดยมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 5.73, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.32)

ปัจจัยป้องกันด้านชุมชน : จากคะแนนที่เป็นไปได้ระหว่าง 6 ถึง 24 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนปัจจัยป้องกันด้านครอบครัวอยู่ระหว่าง 7 ถึง 24 โดยมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย = 18.66, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.89)

โดยสรุป จากคะแนนเฉลี่ยปัจจัยป้องกันด้านบุคคล และด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยปัจจัยป้องกันด้านเพื่อนอยู่ในระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ยปัจจัยป้องกันด้านชุมชนอยู่ในระดับสูง แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยป้องกันด้านเพื่อนต่ำ ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง – สูง

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัจจัยเสี่ยง(ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านชุมชน) ปัจจัยป้องกัน (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านชุมชน) และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ (n = 160)

ตัวแปรที่ศึกษา	คะแนนที่เป็นไปได้	คะแนนที่เป็นจริง	M	S.D.	Kurtosis	SE ของ Kurtosis	Skewness	SE ของ Skewness	Standardized Kurtosis	Standardized Skewness
เพศ(ชาย=1,หญิง= 0)	0 - 1	0 - 1								
ระดับการศึกษา	1- 6	1 - 5								
ฐานะทางเศรษฐกิจ	1- 4	1- 4								
ปัจจัยเสี่ยง	คะแนน 1 - 4									
ด้านบุคคล (33 ข้อ)	33 - 132	33 - 95	56.63	15.31	.16	.38	.8	.19	.42	4.15
ด้านครอบครัว (19 ข้อ)	19 - 76	19 - 65	43.48	8.05	.41	.38	-.04	.19	1.08	-.19
ด้านเพื่อน (12 ข้อ)	12 - 48	12 - 39	22.63	7.66	-.83	.38	.32	.19	-2.18	1.69
ด้านชุมชน (12 ข้อ)	12 - 48	14 - 39	28.05	5.9	-.95	.38	-.17	.19	-2.5	.91
ปัจจัยป้องกัน	คะแนน 1 - 4									
ด้านบุคคล (10 ข้อ)	10 - 40	16 - 36	28.12	4.26	-.17	.38	-.12	.19	.45	-.60
ด้านครอบครัว (11 ข้อ)	11 - 44	11 - 44	27.46	8.67	-.63	.38	-.12	.19	-1.66	-.64
ด้านเพื่อน (3 ข้อ)	3 - 12	3 - 12	5.73	2.32	-.08	.38	.65	.19	-2.1	3.41
ด้านชุมชน (6 ข้อ)	6 - 24	7 - 24	18.66	4.89	-.66	.38	-.83	.19	-1.73	-4.30
ความถี่ดื่มแอลกอฮอล์	คะแนน 0 - 4									
ในรอบ 30 วัน (3 ข้อ)	0 - 12	0 - 10	3.56	3.36	-.97	.38	.52	.19	-2.55	2.73
ในรอบ 3 เดือน (3 ข้อ)	0 - 12	0 - 10	4.08	3.66	-1.41	.38	-.25	.19	-3.71	-1.28

พฤติกรรมการณ์เริ่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.3 อายุที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เริ่มดื่มเบียร์, ไวน์ และเหล้าเมื่ออายุเฉลี่ย 14.54, 15.06 และ 15.42 ปี ตามลำดับ (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.86, 1.76 และ 1.54 ตามลำดับ) โดยอายุน้อยที่สุดเมื่อเริ่มดื่มเบียร์และไวน์ คือ 10 ปี และ 11 ปี เมื่อเริ่มดื่มเหล้า

ตารางที่ 4.3

จำนวน และร้อยละ แสดงอายุเมื่อเริ่มดื่มแอลกอฮอล์ (n = 160)

อายุเมื่อเริ่มดื่มแอลกอฮอล์	เบียร์	ไวน์	เหล้า
ค่าเฉลี่ย	14.54 ปี	15.06 ปี	15.42 ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.86	1.76	1.54
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
10 ปี	4 (3.80)	3 (2.70)	0 (0.00)
11 ปี	3 (2.80)	2 (1.90)	1 (1.60)
12 ปี	5 (4.70)	2 (1.90)	2 (1.90)
13 ปี	15 (14.20)	9 (8.40)	8 (7.50)
14 ปี	25 (23.60)	22 (20.60)	17 (16.10)
15 ปี	22 (20.80)	22 (20.60)	26 (25.00)
16 ปี	17 (16.00)	26 (24.30)	23 (22.10)
17 ปี	10 (9.40)	15 (14.00)	17 (16.20)
18 ปี	4 (3.80)	5 (4.70)	10 (9.60)
19 ปี	1 (.90)	1(.90)	0 (0.00)

และเมื่อพิจารณาการดื่มแอลกอฮอล์แยกตามเพศทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือนก่อนตอบแบบสอบถาม พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่งไม่ว่าจะเป็นเบียร์ ไวน์ หรือเหล้า ประมาณร้อยละ 80 โดยวัยรุ่นชายดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนมากกว่าวัยรุ่นหญิงเล็กน้อย (ดูตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวน และร้อยละแสดงการดื่มและไม่ดื่มแอลกอฮอล์จำแนกตามเพศ (n = 160)

ดื่มแอลกอฮอล์ชนิดใดชนิดหนึ่ง		ไม่ดื่มแอลกอฮอล์เลย : จำนวน (ร้อยละ)	
ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
138 (87.25)	131 (81.87)	22 (13.75)	29 (18.13)

ความถี่ในการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วันก่อนตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) ดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าไม่ดื่ม โดยดื่มเบียร์,ไวน์ และเหล้า ร้อยละ 66.2, 65.6 และ 64.4 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ดื่ม 1 – 2 ครั้ง (ประมาณร้อยละ 30 เป็นการดื่มเบียร์และเหล้า และร้อยละ 50 เป็นการดื่มไวน์ ตามตารางที่ 4.5)

ในรอบ 3 เดือน พบเช่นเดียวกันว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) ดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าไม่ดื่ม โดยดื่มเบียร์,ไวน์ และเหล้าร้อยละ 66.2, 66.9 และ 64.4 ตามลำดับ สำหรับการดื่มเบียร์และเหล้า พบว่า ส่วนใหญ่ดื่มมากกว่า 10 ครั้ง (ร้อยละ 24.3 และ 23.8) สำหรับการดื่มไวน์ พบว่า ส่วนใหญ่ดื่ม 1- 2 ครั้ง (ร้อยละ 44.40 ตามตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

จำนวน และร้อยละแสดงความถี่ของการดื่มแอลกอฮอล์ประเภทใดประเภทหนึ่ง (n = 160)

ความถี่ การดื่มแอลกอฮอล์	30 วัน : จำนวน (ร้อยละ)			3 เดือน : จำนวน (ร้อยละ)		
	เบียร์	ไวน์	เหล้า	เบียร์	ไวน์	เหล้า
ดื่ม	106 (66.2)	105 (65.6)	103 (64.4)	106 (33.80)	107 (66.90)	103 (64.50)
ดื่ม 1 – 2 ครั้ง	46 (28.30)	82 (51.20)	56 (35.5)	32 (20.00)	71 (44.40)	36 (22.50)
ดื่ม 3 – 5 ครั้ง	20 (12.50)	23 (14.40)	12 (7.40)	22 (13.80)	36 (22.50)	18 (11.30)
ดื่ม 6 – 10 ครั้ง	10 (6.60)		10 (6.20)	13 (8.10)		11 (6.90)
ดื่มมากกว่า 10 ครั้ง	30 (18.80)		25 (15.30)	39 (24.30)		38(23.80)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายและพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าบอล

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ) ปัจจัยเสี่ยง (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) ปัจจัยป้องกัน (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) และพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าบอลในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือน ได้รับการวิเคราะห์ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) โดยที่เพศถูกดัดแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variables) ก่อนการวิเคราะห์เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ในรอบ 30 วัน ตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าบอลสูงสุด คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน ($r = .496, p < .01$) รองลงมา คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล ($r = .430, p < .01$) ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชน ($r = .274, p < .01$) ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ($r = -.198, p < .05$) และเพศ ($r = .190, p < .05$) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกัน และ ความถี่ของการตีมูลค่าบอลในรอบ 30 วัน ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 160$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.เพศ	1.00											
2.การศึกษา	-.273 ^{**}	1.00										
3.เศรษฐกิจ	.116	.165 [*]	1.00									
ปัจจัยเสี่ยง												
4.ด้านบุคคล	.241 ^{**}	.307 ^{**}	.003	1.00								
5.ด้านครอบครัว	-.003	-.140	.097	.448 ^{**}	1.00							
6.ด้านเพื่อน	.141	-.111	.070	.539 ^{**}	.372 ^{**}	1.00						
7.ด้านชุมชน	.004	.108	.176 [*]	.269 ^{**}	.229 ^{**}	.498 ^{**}	1.00					
ปัจจัยป้องกัน												
8.ด้านบุคคล	-.108	-.088	.018	-.146 [*]	.018	-.202 [*]	-.337 ^{**}	1.00				
9.ด้านครอบครัว	-.010	.173 [*]	.155 [*]	-.197 ^{**}	-.201 [*]	-.328 ^{**}	-.216 ^{**}	.193	1.00			
10.ด้านเพื่อน	.134	-.086	-.102	-.026	-.267 ^{**}	-.219 ^{**}	-.364 ^{**}	.187 ^{**}	.344 ^{**}	1.00		
11.ด้านชุมชน	-.286 ^{**}	-.296	-.023	.052	-.107	.011	-.195	.097	.209 ^{**}	.431 ^{**}	1.00	
12.ตีมูลค่าบอล	.190 [*]	-.107	.018	.430 ^{**}	.154	.496 ^{**}	.274 ^{**}	-.198 [*]	-.133	-.111	.063	1.00

เพศ : 0 = หญิง 1 = ชาย

* $p < .05$ ** $p < .01$

ในรอบ 3 เดือน ตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดคือ ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน ($r = .410, p < .01$) รองลงมา คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล ($r = .367, p < .01$) ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชน ($r = .260, p < .01$) และปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ($r = -.170, p < .05$) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกัน และ ความถี่ของการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 3 เดือน ของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 160$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.เพศ	1.00											
2.การศึกษา	-.213**	1.00										
3.เศรษฐกิจ	.116	.165*	1.00									
ปัจจัยเสี่ยง												
4.ด้านบุคคล	.241**	-.307**	-.003	1.00								
5.ด้านครอบครัว	-.003	-.140	.097	.448**	1.00							
6.ด้านเพื่อน	.141	-.111	.090	.539**	.372**	1.00						
7.ด้านชุมชน	.004	.108	.116*	.269**	.229**	.498**	1.00					
ปัจจัยป้องกัน												
8.ด้านบุคคล	-.108	-.008	.018	-.146*	.018	-.202*	-.337**	1.00				
9.ด้านครอบครัว	-.010	.173*	.165*	-.197**	-.201*	-.328**	-.216**	.193	1.00			
10.ด้านเพื่อน	.134	-.086	-.102	-.025	-.267**	-.219**	-.368**	.187**	.344**	1.00		
11.ด้านชุมชน	-.296**	-.142	-.023	.052	-.107	.011	-.195	.097	.209**	.431**	1.00	
12.ดื่มแอลกอฮอล์	.146	-.096	.029	.367**	.128	.410**	.260**	-.170*	-.148	-.142	.025	1.00

เพศ : 0 = หญิง 1 = ชาย

* $p < .05$ ** $p < .01$

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ก่อนการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามและสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมด มาทดสอบว่าไม่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Regression) คือ

1.การแจกแจงของตัวแปรทุกตัวเป็นโค้งปกติหรือใกล้เคียง โดยพิจารณาจากค่า Standardized Kurtosis และ Standardized Skewness ตามตารางที่ 4.2 และจาก Histogram ,Box Plot ในภาคผนวก ข หน้า 138 - 140

2.ตัวแปรต้น [ยกเว้น เพศที่มีระดับการวัดแบบนามบัญญัติ (Norminal scale) ได้ถูกดัดแปลงเป็นตัวแปรหุ่น คือ เพศชาย เป็น 1 เพศหญิง เป็น 0] และตัวแปรตามเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง โดยความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปรมีลักษณะความสัมพันธ์แบบเส้นตรง (ดูตารางสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายและตัวแปรตามในตารางที่ 4.6 และ 4.7)

3.Residual homocedasticity โดยพิจารณาจาก Histogram ของ Regression Standardized Residual ที่มีลักษณะโค้งปกติ และ Scatterplot ของ Regression Standardized Residual กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นเส้นตรง รวมทั้ง Normal P – P Plot of Regression Standardized Residual ที่ทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีลักษณะเป็นเส้นตรง (ภาคผนวก ข หน้า 148 – 153)

แม้ว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรทำนายหลายตัวไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามและสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ยังคงนำตัวแปรทำนายทั้งหมดเข้าสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุเพื่อทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากการทดสอบสมมติฐานเป็นไปตามทฤษฎีความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลในภาวะเสี่ยง (The Resilience Model) ที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรทำนายเหล่านี้กับตัวแปรตาม โดยผู้วิจัยได้นำตัวแปรทำนายเข้าสมการเป็นกลุ่มตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ลำดับที่ 2 คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน และลำดับที่ 3 คือ ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน

สมมติฐาน : 1. คุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา) ปัจจัยเสี่ยง (ด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) ปัจจัยป้องกัน (ด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตรได้

จากตารางที่ 4.8 และ 4.9 เมื่อนำตัวแปรทำนายทั้งหมดเข้าสมการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุเพื่อทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วัน และรอบ 3 เดือน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทำนายทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ในรอบ 30 วัน

ได้ร้อยละ 31 [F (11,148) = 6.074, p < .001] และรอบ 3 เดือน ได้ร้อยละ 22 [F (11,148) = 3.876, p < .001]

สรุป : สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุน

ตารางที่ 4.8

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วัน ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 160)

ลำดับ เข้าสมการ	แหล่งของตัวแปร	b	SEb	β	t	R ²	R ² change
1	คุณลักษณะส่วนบุคคล					.041	.042 ^{ns}
	เพศ	.456	.510	.068	.894 ^{ns}		
	ระดับการศึกษา	.026	.306	.007	.085 ^{ns}		
	ฐานะเศรษฐกิจ	-.022	.300	-.005	-.075 ^{ns}		
2	ปัจจัยเสี่ยง					.301	.259 ^{***}
	ด้านบุคคล	.056	.020	.257	2.806 ^{***}		
	ด้านครอบครัว	-.043	.034	-.103	-1.259 ^{ns}		
	ด้านเพื่อน	.161	.041	.360	3.895 ^{***}		
	ด้านชุมชน	.007	.050	.012	.134 ^{ns}		
3	ปัจจัยป้องกัน					.311	.010 ^{ns}
	ด้านบุคคล	-.057	.069	-.072	-.958 ^{ns}		
	ด้านครอบครัว	.020	.031	.051	.646 ^{ns}		
	ด้านเพื่อน	-.111	.117	-.080	-.942 ^{ns}		
	ด้านชุมชน	.037	.064	.046	.584 ^{ns}		
Constant = -.859							
$R^2_{adj} = .260$							
F (11,148) = 6.074 (p < .001)							

*** p < .001 ,

ns = not significant

ตารางที่ 4.9

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 3 เดือน ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 160)

ลำดับ เข้าสมการ	แหล่งของตัวแปร	b	SEb	β	t	R ²	R ² change
1	คุณลักษณะส่วนบุคคล					.026	.028 ^{ns}
	เพศ	.338	.558	.046	.575 ^{ns}		
	ระดับการศึกษา	-.053	.361	-.012	-.146 ^{ns}		
	ฐานะเศรษฐกิจ	-.048	.346	.011	.138 ^{ns}		
2	ปัจจัยเสี่ยง					.213	.185 ^{***}
	ด้านบุคคล	.057	.023	.240	2.459 ^{***}		
	ด้านครอบครัว	-.050	.040	-.111	-1.174 ^{ns}		
	ด้านเพื่อน	.125	.048	.261	2.613 ^{***}		
	ด้านชุมชน	.028	.058	.045	.479 ^{ns}		
3	ปัจจัยป้องกัน					.224	.011 ^{ns}
	ด้านบุคคล	-.039	.068	-.046	-.579 ^{ns}		
	ด้านครอบครัว	.005	.036	.011	.135 ^{ns}		
	ด้านเพื่อน	-.167	.138	-.111	-1.223 ^{ns}		
	ด้านชุมชน	.037	.076	.044	.485 ^{ns}		
Constant = .600							
$R^2_{adj} = .166$							
F (11,148) = 3.876 (p < .001)							

*** p < .001 ,

ns = not significant

สมมติฐาน :2. คุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่ในระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

จากตารางที่ 4.8 และ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า เพศ ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ทั้งในรอบ 30 วัน ($\beta = .068, .007$ และ $-.005$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = .046, -.012$ และ $.011$ ตามลำดับ) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

สรุป : สมมติฐานที่ 2 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐาน : 3. ปัจจัยเสี่ยง (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่ในระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

จากตารางที่ 4.8 และ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล และด้านเพื่อน เป็นปัจจัยเสี่ยงเพียง 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ทั้งในรอบ 30 วัน ($\beta = .257$ และ $.360$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = .240$ และ $.261$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล และด้านเพื่อนสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือน ก่อนตอบแบบสอบถามสูงด้วย

ส่วนปัจจัยเสี่ยงด้านอื่นๆ คือ ด้านครอบครัว ด้านชุมชน พบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ในรอบ 30 วัน ($\beta = -.103$ และ $.012$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = -.111$ และ $.045$ ตามลำดับ) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว และด้านชุมชนแตกต่างกัน ดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในรอบ 3 เดือน และในรอบ 30 วัน ไม่แตกต่างกัน

สรุป : สมมติฐานที่ 3 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน

สมมติฐาน : 4 ปัจจัยป้องกัน (ด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

จากตารางที่ 4.8 และ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ทั้งในรอบ 30 วัน ($\beta = -.072, .051, -.080$ และ $.046$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = -.046, .011, -.111$ และ $.044$ ตามลำดับ) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านชุมชนแตกต่างกันดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 30 วัน และ ในรอบ 3 เดือน ก่อนตอบแบบสอบถามไม่แตกต่างกัน

สรุป : สมมติฐานที่ 4 ไม่ได้รับการสนับสนุน

โดยสรุป สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนทั้งหมด ,สมมติฐานที่ 3 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน, สมมติฐานที่ 2 และ 4 ไม่ได้รับการสนับสนุน

การอภิปรายผล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ของคุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ) ปัจจัยเสี่ยง (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) และปัจจัยป้องกัน (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชนอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร จำนวน 160 ราย ผลการศึกษาสามารถอภิปรายได้ดังนี้

พฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาที่พบว่า ในรอบ 30 วัน และรอบ 3 เดือน ก่อนตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) ติ่มแอลกอฮอล์ ขณะที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.00) มีรายได้น้อยกว่า 4,000 บาท ซึ่งให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งติ่มแอลกอฮอล์ด้วย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของกรมสุขภาพจิต (2548) ที่ศึกษาวัยรุ่นทั่วไปอายุ 13 -19 ปี ทั้งประเทศแล้วพบว่า วัยรุ่นที่ติ่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยไม่พอใช้จ่าย

นอกจากนี้ผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มติ่มแอลกอฮอล์เมื่ออายุน้อยที่สุดคือ 10 ปี สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า วัยรุ่นไทยเริ่มติ่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่วัยเรียนหรือเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษา เช่นการศึกษาของกรมสุขภาพจิต (2548) ที่พบว่าวัยรุ่นเริ่มติ่มแอลกอฮอล์เมื่ออายุต่ำสุด 9 ปี และการศึกษาของนิตยา ตากวิริยะนันท์ (Takviriyannun, 2006) ที่ศึกษานักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครซึ่งมีวัยใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้แล้วพบว่า นักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่มีอายุน้อยที่สุดเมื่อเริ่มติ่มแอลกอฮอล์ คือ 6 ปี สำหรับการติ่มเบียร์ 7 ปี สำหรับการติ่มไวน์ และ 8 ปี สำหรับการติ่มเหล้า

การที่วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งติ่มแอลกอฮอล์ ขณะที่มีรายได้น้อย และเริ่มติ่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่ก่อนวัยรุ่นหรือเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งจะทำให้เสี่ยงต่อการเป็นนักติ่มประจำในอนาคต ซึ่งเห็นว่าการติ่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ในชุมชนอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข และเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์เป็นประจำในอนาคต รัฐควรมีการคัดกรองพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของของกลุ่มตัวอย่าง

แม้ว่าตัวแปรทำนายทั้งหมดในการศึกษานี้จะถูกคัดเลือกมาจากทฤษฎีและมีการวิจัยที่ผ่านมารองรับ แต่ผลการศึกษานี้กลับพบว่า ตัวแปรทำนายทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ) ปัจจัยเสี่ยง (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) ปัจจัยป้องกัน (ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของในรอบ 30 วัน ได้ร้อยละ 31 และในรอบ 3 เดือนได้ร้อยละ 22 ซึ่งอธิบายได้ค่อนข้างน้อยผิดจากความคาดหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรทำนายส่วนใหญ่โดยเฉพาะปัจจัยป้องกันไม่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของได้เลย ซึ่งผลการศึกษานี้ค่อนข้างแตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา เช่น การศึกษาของ สุวรรณแสงอาทิตย์ (2550); นิตยา ตากวิริยะนันท์ (Takviriyannun, 2006) และจามิสัน และเมเยอร์ (Jamison, & Myers, 2008) ที่สนับสนุนว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกันสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของได้ และแตกต่างจากทฤษฎี The Resilience Model (Fraser, Kirby, & Smokowski, 2004; Kumpfer, 1999) ที่อธิบายว่า ความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลในภาวะเสี่ยงเกิดจากปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยป้องกัน และบริบท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวแปรทำนายที่สำคัญ คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัวและด้านชุมชน รวมทั้งปัจจัยป้องกัน ทั้ง 4 ด้าน ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของได้ ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายในลำดับต่อไป

ปัจจัยเสี่ยง

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุเพื่อทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคลและด้านเพื่อน สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตรได้ ทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือน โดยปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อนสามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของได้สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .360, p < .001$ ในรอบ 30 วัน และ $\beta = .261, p < .001$ ในรอบ 3 เดือน) รองลงมา คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคล ($\beta = .257, p < .001$ ในรอบ 30 วัน และ $\beta = .240, p < .001$ ในรอบ 3 เดือน) ซึ่งหมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน และด้านบุคคลสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรรมการตีมูลค่าของทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือน ก่อนตอบแบบสอบถามสูงด้วย

เนื่องจากปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อนในการศึกษานี้ ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ด้าน คือ 1) การคบเพื่อนที่ตีมูลค่าของ เสพสารเสพติด และมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม 2) การได้รับ

แรงเสริมจากเพื่อนเมื่อมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและเสพยาเสพติด 3) การดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท 4) การคบเพื่อนที่มีทัศนคติทางบวกต่อการดื่มแอลกอฮอล์ และ 5) การรับแอลกอฮอล์ที่เพื่อนยื่นและซื้อให้ดื่ม ผลการศึกษานี้จึงสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา เช่น การศึกษาของ ยู และสตีฟแมน (Yu, & Stiffman, 2007) ที่พบว่า วัยรุ่นที่คบเพื่อนที่ดื่มแอลกอฮอล์ เสพยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย และค้ายาเสพติด มีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่คบเพื่อนไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ไม่เสพยาเสพติด และไม่ทำผิดกฎหมาย หรือการศึกษาของ สมพร สิทธิสงคราม (2549) ที่พบว่า วัยรุ่นที่ดื่มแอลกอฮอล์แล้วเพื่อนยอมรับเข้ากลุ่มมีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ หรือการศึกษาของ เฮลแลนด์โจ, วัตเทน, ฟอกครอฟท์, อินเงบริงทเซน และเรลลิง (Hellandsjo, Watten, Foxcroft, Ingebringtsen, & Relling, 2002) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีเพื่อนดื่มแอลกอฮอล์บ่อยมีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่มีเพื่อนไม่ดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ผลการศึกษาที่พบว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 50 (52.50) มีเพื่อนสนิทมากกว่า 4 คน ขึ้นไป และวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างมากกว่า ร้อยละ 80 ดื่มแอลกอฮอล์ โดยวัยรุ่นจะดื่มในหมู่เพื่อน การที่ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อนสามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้สูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า เพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นการช่วยเหลือวัยรุ่นจากการดื่มแอลกอฮอล์ จึงควรพิจารณาปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ด้านเพื่อนร่วมกับการนำเพื่อนสนิทของวัยรุ่นเข้าร่วมโครงการช่วยเหลือด้วย

ส่วนปัจจัยเสี่ยงที่ทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้รองลงมา คือ ปัจจัยเสี่ยงด้านบุคคลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ด้าน คือ 1) การมีบุคลิกต่อต้านสังคม, มีพฤติกรรมด้านสังคมตั้งแต่อายุน้อย, มีทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมต่อต้านสังคม 2) การรับรู้ความเสี่ยงจากอันตรายของการเสพยาเสพติดต่ำ 3) การเริ่มดื่มแอลกอฮอล์และเสพยาเสพติดตั้งแต่อายุน้อย 4) การมีทัศนคติทางบวกต่อการดื่มแอลกอฮอล์ และ 5) การมีความรู้สึกตื่นเต้น ทำท่าย อยากรู้ อยากรอง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา เช่น การศึกษาของ ชยันตร์ธรปทุมานนท์, ซไมพร ทวิชศรี และรังสรรค์ วรวงศ์ (2542) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมตั้งแต่อายุน้อย จะติดเสพยาเสพติดสูงกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมเมื่ออายุมาก หรือการศึกษาของ นงนุช ตันติธรรม (2550) ที่พบว่า วัยรุ่นที่รับรู้ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุขณะเมาสุรามีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุขณะเมาสุราสูง และการศึกษาของ โดโนแวน และโมลินา (Donavan, & Monina, 2008) ที่พบว่า วัยรุ่นที่เห็นด้วยกับการดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่เห็น

ด้วยการดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นในการดูแลให้ความช่วยเหลือวัยรุ่นจากดื่มแอลกอฮอล์จึงควรพิจารณาปัจจัยเสี่ยงย่อยด้านต่างๆ ในด้านบุคคลร่วมด้วย

การที่ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน และด้านบุคคล สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้นั้น สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของวัยรุ่น (Santrock, 2001) ที่ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มหาเอกลักษณ์ของตนเอง และมักลองทำพฤติกรรมเสี่ยงๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของตน รวมทั้งสนับสนุนว่าเพื่อนมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมากที่สุด และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไม่ได้เกิดจากปัจจัยเสี่ยงเพียงปัจจัยเดียว คือ ตัววัยรุ่นเอง แต่ยังเกิดได้จากปัจจัยเสี่ยงสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัววัยรุ่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้การที่ปัจจัยเสี่ยงทั้งด้านเพื่อนและด้านบุคคลประกอบด้วยปัจจัยย่อยต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สนับสนุนว่า การคัดกรองวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ควรทำให้ครอบคลุมปัจจัยย่อยด้านต่างๆ ด้วย

ส่วนปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว และด้านชุมชน ในการศึกษาไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วัน ($\beta = -.103$ และ $.012$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = -.111$ และ $.045$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว และด้านชุมชนแตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือน ก่อนตอบแบบสอบถามไม่แตกต่างกัน

การที่ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว และด้านชุมชนไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผลการศึกษาไม่เป็นไปตามทฤษฎีและผลการวิจัยที่ผ่านมา อาจอธิบายได้ว่าคะแนนจากการตอบแบบสอบถามหลายข้อในด้านนี้ไม่สอดคล้องกัน เช่น พบว่าคะแนนประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวมีค่าสูง แต่กลุ่มตัวอย่างกลับรายงานว่ามีการดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวต่ำ หรือคะแนนในการเข้าถึงแหล่ง ซ้ำ - ขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าสูงซึ่งแปลว่าซื้อหาแอลกอฮอล์ได้ง่าย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่า คนในชุมชนมองว่าการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเป็นเรื่องผิด หรืออีกนัยหนึ่งคือชุมชนไม่สนับสนุนให้วัยรุ่นดื่มแอลกอฮอล์ การซื้อหาแอลกอฮอล์จึงไม่ควรทำได้ง่าย (ดูภาคผนวก ช หน้า 128 - 129) การตอบแบบสอบถามในลักษณะที่ข้อมูลไม่สอดคล้องกันนี้อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างตอบข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่คุ้นเคยกับผู้วิจัย หรืออาจเนื่องมาจากการที่แบบสอบถามมีข้อคำถามเป็นจำนวนมาก คือ ทั้งหมดมี 120 ข้อ อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกเบื่อหน่ายในการตอบคำถามข้อหลังๆ จึงตอบอย่างไม่ระมัดระวัง ทำให้คำตอบไม่สอดคล้องกัน ซึ่งควรมีการศึกษาซ้ำ โดยปรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังจะเสนอต่อไป

ปัจจัยป้องกัน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วัน ($\beta = -.072, .051, -.080$ และ $.046$ ตามลำดับ) และในรอบ 3 เดือน ($\beta = -.046, .011, -.111$ และ $.044$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) นั่นคือ ไม่ว่าจะกลุ่มตัวอย่างจะมีปัจจัยป้องกันด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านชุมชนแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างก็มีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในรอบ 30 วัน และในรอบ 3 เดือนก่อนตอบแบบสอบถามไม่แตกต่างกัน การที่ปัจจัยป้องกันทั้งสี่ด้าน ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในชุมชน อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตรได้ ซึ่งไม่เป็นไปตามทฤษฎีและไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมา อาจอธิบายได้ว่า เกิดจากการที่คะแนนของปัจจัยป้องกันรายข้อในแต่ละด้านมีลักษณะไม่เป็นเอกพันธ์หรือไม่สอดคล้องกัน (ดูภาคผนวก ข หน้า 130 - 131) ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุ 3 ประการคือ 1) กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยพยายามตอบในลักษณะที่รักษาภาพลักษณ์ของตนเอง 2) ข้อคำถามที่ใช้ในการศึกษานี้มีจำนวนมากถึง 120 ข้อ โดยที่แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยป้องกันอยู่ส่วนท้ายสุด อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างเบื่อหน่ายในการตอบและตอบโดยไม่ได้อ่านอย่างดีพอ หรือ 3) แบบสอบถามปัจจัยป้องกันด้านบุคคลมีข้อคำถามบางข้อที่เข้าใจค่อนข้างยาก รวมทั้งมีคำตอบบางข้อที่มีลักษณะเป็นลบหรือมีทิศทางตรงกันข้ามกับข้ออื่นๆ ซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างสับสนได้ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาซ้ำในกลุ่มตัวอย่างเดิม โดยปรับเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ ดังจะเสนอต่อไป

คุณลักษณะส่วนบุคคล

แม้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาของ นิตยา ตากวิริยะนันท์ (Takviriyannun, 2006) ของ สุวรรณี แสงอาทิตย์ (2550) หรือของ แอพดิน, ชู และแบงก์ (Epstein, Zhou, & Bang, 2007) พบว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าเพศหญิง แต่ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า เพศ ($\beta = .068, p > .05$ ในรอบ 30 วัน; $\beta = .046, p > .05$ ในรอบ 3 เดือน) ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาได้ นั่นคือ วัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วัยรุ่นเพศหญิงดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนที่มากขึ้นกว่าในอดีต ที่มักพบว่าผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นวัยรุ่นชายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งข้อค้นพบของ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (2547) สนับสนุนเช่นเดียวกันว่า เพศอาจไม่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทยปัจจุบัน โดยพบว่า วัยรุ่นหญิงดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น 6 เท่าตัว ในช่วงเวลา 7 ปี

ระหว่างปี พศ. 2539 – 2546 ผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นชายหรือหญิงมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกันนี้ สะท้อนให้เห็นว่าการดื่มแอลกอฮอล์เริ่มเป็นปัญหากับวัยรุ่นเพศหญิงจริง โดยเฉพาะวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกระบบการศึกษาในชุมชนอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับการศึกษา ($\beta = .007, p > .05$ ในรอบ 30 วัน; $\beta = -.012, p > .05$ ในรอบ 3 เดือน) และฐานะทางเศรษฐกิจ ($\beta = -.005, p > .05$ ในรอบ 30 วัน; $\beta = .011, p > .05$ ในรอบ 3 เดือน) ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาได้เช่นกัน นั่นคือ วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะดื่มแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา เช่น ของจามิสัน และเมเยอ (Jamison, & Myers, 2008) หรือของ รุ่งวิทย์ มาศมาเมือง และคณะ (2543) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีแนวโน้มจะดื่มแอลกอฮอล์สูง และยังแตกต่างจากการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) ของปราณี ทองคำ, อติญาณ์ ศรีเกษตรริน และรัตติยาเพชรน้อย (2549) รวมทั้งของ คาร์ดินอล และเอเดล (Cardenal, & Adell, 2000) ที่พบว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีแนวโน้มดื่มแอลกอฮอล์สูง

การที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ หรือไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไรก็ตามแอลกอฮอล์เช่นกัน ซึ่งอาจอธิบายได้โดยประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะพยาบาลที่ทำงานร่วมกับคนในชุมชนจังหวัดพิจิตรว่า แอลกอฮอล์ซึ่งซื้อหาได้ง่าย เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางสังคมของวัยรุ่นในชุมชนอำเภอทับคล้อ โดยวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีใช้แอลกอฮอล์ในการสังสรรค์กับเพื่อนเพื่อให้สามารถสังสรรค์ได้นานโดยไม่ต้องกลับบ้านเร็ว เนื่องจากการกลับบ้านเร็วจะทำให้กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งซึ่งไม่มีงานทำหรือขาดความรับผิดชอบในงานที่ผู้ปกครองมอบหมาย ถูกบ่นว่าจากครอบครัวทำให้ขาดความสุข

ส่วนวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราวในช่วงเทศกาลซึ่งระยะเวลาในการศึกษานี้อยู่ในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่ ซึ่งอาจมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีดื่มแอลกอฮอล์ด้วยแม้จะมีปริมาณและความถี่ในการดื่มไม่มากนัก

การที่ระดับการศึกษาไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้นั้น อาจเนื่องมาจาก วัยรุ่นปัจจุบันมีมุมมองเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ของสังคมเปลี่ยนไป วัยรุ่นบางส่วนมองเห็นข้อดีของการดื่มแอลกอฮอล์ว่ามีประโยชน์โดยใช้ในการเข้าสังคม การดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ได้เพื่อน เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน วัยรุ่นจึงดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสของการสังสรรค์ (กรมสุขภาพจิต, 2548)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผลการศึกษานี้สนับสนุนทฤษฎี The Resilience Model (Fraser, Kirby, & Smokowski, 2004; Kumpfer, 1999) เพียงบางส่วน โดยพบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน และด้านบุคคลเท่านั้นที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาในชุมชนอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตรได้